

МАЙБУТНЄ ФАРМАЦІЇ ФОРМУЄТЬСЯ СЬОГОДНІ

Фармацевтична галузь належить до сфер діяльності, які найбільш динамічно розвиваються. Тому майбутній фахівець повинен не тільки мати певний обсяг професійних теоретичних знань, але й володіти практичними навичками, які можуть бути закріплені під час практики. У Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (далі — ВНЗ) зазначено, що її метою є формування та розвиток у студентів професійних умінь приймати самостійні рішення в умовах конкретного виробництва, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці їхньої майбутньої спеціальності. У журналі «Фармацевт Практик» № 6 за 2013 р. ми розповідали про компанії, які мають програми стажування, проходження практики або підтримки молоді, яка навчається. Як майбутні фахівці оцінюють можливість потрапити у такі програми? В яких компаніях вони хотіли б працювати? Про це сьогодні нам розповідають студенти двох провідних ВНЗ — Національного фармацевтичного університету (м. Харків) і Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

**ОЛЬГА ВОЗНЮК,
СТУДЕНКА 5-ГО КУРСУ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЛНМУ ІМ. ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО:**

— Проходження виробничої практики є важливим етапом навчання. Особливо цікавою для мене була практика з промислової технології лікарських засобів (ЛЗ), яку ми проходили на базі АТ «Галичфарм».

Нещодавно відбулася також виробнична практика з маркетингу й менеджменту фармацевції (ММФ), орга-

**МЕНІ ХОТИЛОСЯ Б ПРАЦЮВАТИ В УСПІШНИХ
ВІТЧИЗНЯНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЯХ, ЩОБ
МАТИ НАСОЛОДУ ВІД РОБОТИ, СПРИЯТИ ДОСТАТКУ
ТА ПРОЦВІТАННЮ НАШОЇ ДЕРЖАВИ**

нізації, економіки (ОЕФ) та фармацевтичної хімії на базі навчально-виробничої аптеки № 1 ЛНМУ ім. Данила Галицького, яка полягала у вивченні організації роботи, фінансового стану, системи постачання, обліку та звітності аптеки та дослідженні продуктової, цінової та комунікаційної політики фармацевтичних підприємств тощо.

Я цікавилася можливістю проходження практики у фармацевтичних компаніях. У більшості випадків інформацію отримую на сайтах підприємств і кар'єрних форумах. Інколи цікаві поради дають друзі, колеги та наставники. У нашому

ВНЗ проходять профорієнтаційні зустрічі із представниками фармацевтичних (аптечних) компаній. Мені б хотілося, щоб такі зустрічі були включені до розкладу навчального процесу і проводилися систематично.

Якщо фармацевтична компанія пропонує цікаву програму, на мою думку, потрапити на практику неважко. Усе залежить від того, наскільки студент прагне оволодіти практичними навичками, має бажання реалізувати себе як фахівця та проявляє ініціативу. Наприклад, компанія Sanofi запрошує студентів 4-х, 5-х і 6-х курсів пройти 3–6-місячне оплачуване стажування в наступних сферах: маркетинг, фінанси, аналітика і розвиток бізнесу, логістика, комерція, управління персоналом, медичний департамент.

Я думаю, що кожен український студент є патріотом своєї Батьківщини. От і мені хотілося б працювати в успішних вітчизняних фармацевтичних компаніях, щоб мати насолоду від роботи, сприяти достатку та процвітанню нашої держави. Тому з вітчизняних компаній я обираю ВАТ «Фармак» та АТ «Галичфарм», з іноземних — Sanofi, Novartis, Pfizer.

**РОКСОЛАНА ЛАЗОР,
СТУДЕНКА 5-ГО КУРСУ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ
ЛНМУ ІМ. ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО:**

— Навчальною програмою передбачено проходження практики на базі аптек, підприємств-

виробників ЛЗ з ОЕФ, ММФ, аптечної та промислової технології ЛЗ, фармацевтичної хімії. Під час проходження практики ми ознайомилися з усіма етапами складного процесу організації фармацевтичної справи: від моменту виробництва/виготовлення ЛЗ до реалізації хворому та проведення раціонального фармако-терапевтичного супроводу впродовж лікування.

Про можливість практики в компаніях дізнаюся в мережі інтернет, зі спеціалізованих журналів. Із задоволенням відвідую зустрічі зі студентами, які проводять фармкомпанії. Потрапити на практику в компанію можливо, якщо відповідаєш певним вимогам і проходиш конкурс. Звісно, без докладених зусиль, значного багажу знань цього зробити не вдасться. В якості прикладу можу навести програму стажувань для студентів і випускників у корпорації «Артеріум».

Ознайомившись на практиці з організацією робочого процесу та високими стандартами виробництва ЛЗ, я обрала б для роботи корпорацію «Артеріум» або компанії Sanofi, D.S., Teva, «ФармаЛайф».

**ІРИНА ЦАПИК,
СТУДЕНКА 4-ГО КУРСУ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЛНМУ ІМ. ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО:**

— Під час навчання я проходила виробничу практику з дисциплін, які полягали в ознайомленні з виробничим процесом і здобутті практичних навичок з екстемпорального виготовлення ліків, хімічного аналізу лікарських форм, приймання товару тощо, у державній аптеці.

ВВАЖАЮ, ЯКЩО МАТИ ВІДПОВІДНИЙ РІВЕНЬ ЗНАТЬ І ЗАЙМАТИСЯ САМООСВІТОЮ, ТО ПОТРАПИТИ НА ПРАКТИКУ В БУДЬ-ЯКУ ФАРМАЦЕВТИЧНУ КОМПАНІЮ ЦІЛКОМ МОЖЛИВО

Вважаю, якщо мати відповідний рівень знань і займатися самоосвітою, то потрапити на практику в будь-яку фармацевтичну компанію цілком можливо. Я цікавилася цим питанням. Зазвичай одержую необхідну інформацію через професійно спрямовані інтернет-ресурси.

Так, корпорація «Артеріум» щорічно проводить набір студентів і випускників для участі у програмі стажування, яка передбачає поетапну підготовку та відбір кращих стажерів із подальшим працевлаштуванням у корпорації. Будь-який студент, продовжуючи навчатися у ВНЗ, може здобути безцінний досвід і практичні навички.

Фармацевтичні компанії проводять зустрічі зі студентами. Зокрема, представник ПП «Едель», яке спеціалізується на заготівлі, торгівлі та переробці лікарської рослинної сировини, на одній із лекцій із фармакогнозії провів ознайомлення з асортиментом

фіточаїв. Схожий захід проводила компанія Bionorica, на ньому нас ознайомили з розробкою і виробництвом високоефективних рослинних засобів.

Звичайно, хотілося б, щоб такі профорієнтаційні зустрічі відбувалися регулярно. У майбутньому я хотіла б працювати в одній із провідних аптечних мереж, наприклад, у D.S., або в таких фармацевтичних компаніях, як GlaxoSmithKline, Sanofi, Servier, корпорація «Артеріум».

**ІРИНА ДУБОВСЬКА,
СТУДЕНКА 4-ГО КУРСУ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ НФАУ:**

— Практику з аптечної технології ліків я проходила в аптеці № 121 мережі «Добрі ліки» Українського аптечного холдингу (м. Донецьк). У перші дні практики я допомагала фармацевтам-технологам, а згодом самостійно працювала над виготовленням ЛЗ під наглядом фармацевта. Завдяки знанням, отриманим в університеті,

ВАЖЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ МАЄ ТАКОЖ УМІННЯ ПРАЦЮВАТИ В КОЛЕКТИВІ, ЩО В МАЙБУТНЬОМУ СТАНЕ ЗАПОРУКОЮ УСПІХУ

я без труднощів готувала різні види лікарських форм за рецептами лікарів, оформляла їх до відпуску, заповнювала необхідну документацію. Виробничу практику є вирішальним етапом у закріпленні та поглибленні професійних знань і вмінь, отриманих студентами під час вивчення технології виготовлення ліків і вдосконалення практичних навичок. Важливе значення має також вміння працювати в колективі, що в майбутньому стане запорукою успіху. Три тижні виробничої практики стали для мене дуже яскравим практичним досвідом — одним із найбільш вагомим у процесі навчання. Зараз я шукаю можливість пройти практику з аптечної справи в аптеках Німеччини.

**ВІТАЛІЙ КІРДАН,
СТУДЕНТ 4-ГО КУРСУ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ НФАУ:**

— Молодому спеціалісту необхідно здобувати корисні навички, закладаючи фундамент майбутнього життя. Це розуміють і роботодавці, особливо провідні компанії. Найуспішніші проводять роботу зі студентами. На сьогоднішній день потрапити на практику до фармацевтичної компанії під час навчання цілком реально. Існують різноманітні програми. На жаль, частіше їх проводять зарубіжні компанії, що мають представництва в Україні (Nycomed, Stada, Sanofi тощо),

хоча відомі й вітчизняні програми (корпорація «Артеріум», «Здоров'я», «Юрія-Фарм»). Ці програми передбачають спонсорську підтримку найбільш обдарованих, стажування кращих студентів на оплачуваній основі, участь і проведення конференцій, семінарів, ярмарок вакансій, тренінгів тощо.

Щоб потрапити на практику до фармацевтичної компанії, у першу чергу необхідно мати бажання та цілеспрямованість. Адже людина, яка знає, чого хоче, багато чого досягне. По-друге, потрібно мати пошук до того, що робиш, бути в це закоханим. Людина, яка живе своєю професією, має великі можливості, бо вкладає в це всю душу. По-третє, необхідно вдосконалювати знання, розвиватися.

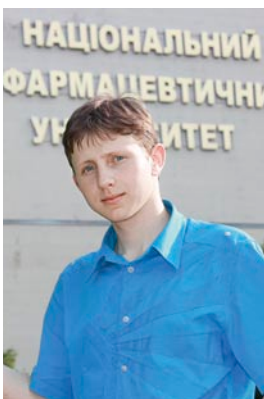
**МАРІЯ ЗМИСЛЯ,
СТУДЕНКА 4-ГО КУРСУ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ НФАУ:**

— Питання працевлаштування хвилює всіх випускників. Безумовно, кожен шукає надійного, стабільного, соціально відповідального робото-

БЕЗУМОВНО, КОЖЕН ШУКАЄ НАДІЙНОГО, СТАБІЛЬНОГО, СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО РОБОТОДАВЦЯ, ЯКИЙ ІНВЕСТУЄ В РОЗВИТОК СВОЇХ СПІВРОБІТНИКІВ, НАДАЄ МОЖЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО Й КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ

давця, який інвестує в розвиток своїх співробітників, надає можливості професійного і кар'єрного зростання. Фарміндустрія завжди відрізнялася динамічністю, та новачка може приголомшити кількість фармацевтичних та аптечних компаній на ринку праці. Розмірковуючи про своє майбутнє, я замислююся про роботу в таких провідних фармацевтичних компаніях, як Sanofi, Servier,

«Артеріум», «Дарниця», а також в Українському аптечному холдингу. Ці компанії зацікавлені в залученні талановитих та енергійних молодих фахівців, пропонують різні програми стажувань. І я маю намір взяти участь в одній із них.

**КОСТЯНТИН КРОЛЕНКО,
СТУДЕНТ 4-ГО КУРСУ ФАКУЛЬТЕТУ
«ПРОМИСЛОВОЇ ФАРМАЦІЇ» НФАУ:**

— Зважаючи на специфіку мого фаху, мене цікавлять компанії, які займаються

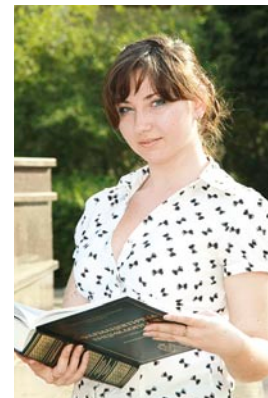
ДОСТУПНОЮ Є ІНФОРМАЦІЯ НЕ ЛИШЕ ПРО ВІТЧИЗНЯНІ, АЛЕ Й ПРО ЗАКОРДОННІ ФАРМАЦЕВТИЧНІ КОРПОРАЦІЇ, В ЯКИХ ТЕОРЕТИЧНО МОЖНА ПРОХОДИТИ ПРАКТИКУ

промисловим виготовленням ліків. Якщо говорити про вітчизняну фармацевтичну галузь, то, звісно, хотілося б отримувати навички практичної роботи на таких підприємствах, як «Фармак», «БХФЗ», «Дарниця». Наявність вискоєфективного обладнання світових виробників (Bosch, Ima, Marchesini та ін.) і гарних умов праці робить особливо привабливими ці заводи для майбутнього працевлаштування. Більш широкі знання про ту чи іншу компанію значно полегшать вибір майбутнього місця роботи.

Як відомо, зараз ми живемо в епоху інтернету, тому пошук будь-якої інформації не викликає великих труднощів. Доступною є інформація не лише про вітчизняні, але й про закордонні фармацевтичні корпорації, в яких теоретично можна проходити практику. Одним із важливих джерел є також друкована література: брошури, проспекти тощо, в яких фармацевтичні компанії представляють головні аспекти своєї роботи, інформуючи студентів про майбутнє місце виробничої практики. Але ж, звісно, при виборі того чи іншого фармацевтичного заводу я обов'язково раджуся зі своїми старшими наставниками, викладачами кафедр і керівником відділу практики та сприяння працевлаштуванню НФАУ, оскільки думка фахівця в галузі промислової фармації щодо місця проходження практики є дуже важливою.

**ДАР'Я ДУОН, СТУДЕНКА 4-ГО
КУРСУ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ
ПІДПРИЄМСТВА НФАУ:**

— Профорієнтаційні зустрічі із представниками фармкомпаній для нашого університету не рідкість. Наприклад, у квітні цього року проходив профорієнтаційний тиждень для студентів університету та коледжу НФАУ «Знайди своє місце у професії» за підтримки Харківського обласного центру зайнятості. Протягом усього тижня студенти

**ПРОФОРІЄНТАЦІЙНІ ЗУСТРІЧІ
ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ ФАРМКОМПАНІЙ
ДЛЯ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ НЕ РІДКІСТЬ**

мали можливість відвідати тематичні семінари-практикуми та тренінги, які проводили фахівці Харківського міського центру зайнятості та топ-менеджери провідних рекрутингових компаній, відбулися конференція «Професійно-практична підготовка спеціалістів фармації та її інноваційний розвиток у форматі «Університет — роботодавець» та ярмарок вакансій. У роботі ярмарку взяли участь більш ніж 30 роботодавців, які представили майже 160 посад. Серед компаній були: ТОВ «Український аптечний холдинг», аптечна мережа «9-1-1», корпорація «Артеріум», ТОВ НПФК «ЕІМ», ПАТ «Альба Україна» та багато інших.

Підготували Лариса Дедишина та Руслан Редькін